

บทบาทครูในยุคปัจจุบัน

E – teacher

พ.อ.หญิง ศิริพร ปัญญาจันทร์ หน.สพศ.รร.ร.ศร.

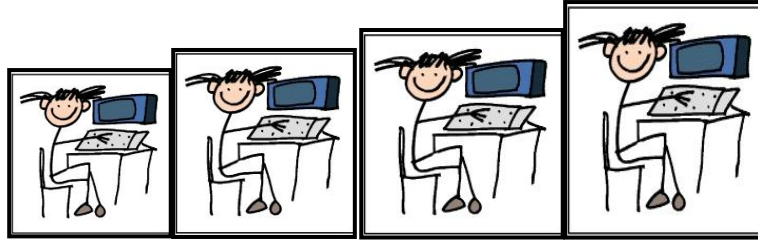
คำว่า "ครู" เป็นคำที่เราคุ้นเคยกันมาตลอด ครู คือ ผู้ที่ให้คำแนะนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียน สำหรับผู้เรียน หรือนักเรียน/นักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

รวมทั้งสถาบันการศึกษา รร.เหล่า สายวิทยาการ และหน่วยจัดการศึกษาของ ทบ. ที่มีหน้าที่ให้การฝึก - ศึกษาเกี่ยวกับวิชาความรู้ทางทหาร วิชาการ หลักการคิด รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน

บทบาทหน้าที่ของ ครู มีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย เพื่อให้ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย มีความก้าวหน้า และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากและรวดเร็วขึ้น ดังนั้น ครูจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้พร้อมและพัฒนาตนเองให้ทันยุคที่เปลี่ยนไป อีกทั้งต้องมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาด้านทักษะวิทยาการให้ทันสมัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เทคนิค วิธีการเรียน การสอนแบบใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพ

รศ.ดร.ถนอมพร เลหาจรัสแสง ได้เสนอทักษะที่จำเป็นสำหรับครูไทยในอนาคต (C-Teacher) ให้นำสนใจ 8 ประการคือ

1. **Content** ครูต้องมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี หากไม่แม่นในเรื่องที่สอนหรือถ่ายทอดแล้ว ก็ยากที่นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ
2. **Computer (ICT) Integration** ครูต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีจะช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียน และหากออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการได้เป็นอย่างดี
3. **Constructionist** ครูผู้สอนต้องเข้าใจแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นเองได้จากภายในตัวของผู้เรียนเอง โดยเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่ภายในเข้ากับการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งครูสามารถนำแนวคิดนี้ไปพัฒนาวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่ต้องการได้
4. **Connectivity** ครูต้องสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนกับครู ครูภายในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา และสถานศึกษากับชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน
5. **Collaboration** ครูมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือกันระหว่างนักเรียนกับครู และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน เพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะที่สำคัญอื่น ๆ
6. **Communication** ครูต้องมีทักษะการสื่อสาร ทั้งการบรรยาย การยกตัวอย่าง การเลือกใช้สื่อ การนำเสนอสื่อ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม
7. **Creativity** ในยุคสมัยหน้าครูต้องออกแบบสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน มากกว่าการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรงเพียงอย่างเดียว
8. **Caring** ครูต้องมีเมตตาจิตต่อนักเรียน ต้องแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใยอย่างจริงใจต่อนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเชื่อใจ ส่งผลให้เกิดสภาพการเรียนรู้ที่ต้นแบบผ่อนคลาย ซึ่งเป็นสภาพที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด

ในยุคปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยการนำเทคโนโลยีมาช่วยการจัดการเรียนการสอน หรือที่เรียกว่า การจัดการเรียนการสอนแบบ e - learning แต่อาจเป็นรูปแบบที่ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาไม่คุ้นเคย ไม่ชำนาญ โดยเฉพาะในสถานศึกษา รร. เหล่า สายวิทยาการและหน่วยจัดการศึกษาของ ทบ.

ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบ e-learning ในสถานศึกษาและ รร.เหล่า สายวิทยาการ และหน่วยจัดการศึกษาของ ทบ. มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในส่วนครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน/ ผู้เข้ารับการศึกษ และสถาบันการศึกษา

สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการจัดการที่เป็นระบบและครบในทุกมิติโดยเฉพาะในมิติของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีการพูดถึงหรือกล่าวถึงน้อยที่สุดแต่สำคัญที่สุด

การจะเปลี่ยนแปลงครูคนหนึ่งจากระบบการเรียนการสอนแบบเดิมให้เข้าสู่การเรียนการสอนแบบ e-learning นั้นต้องยอมรับว่าเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะครูทหาร

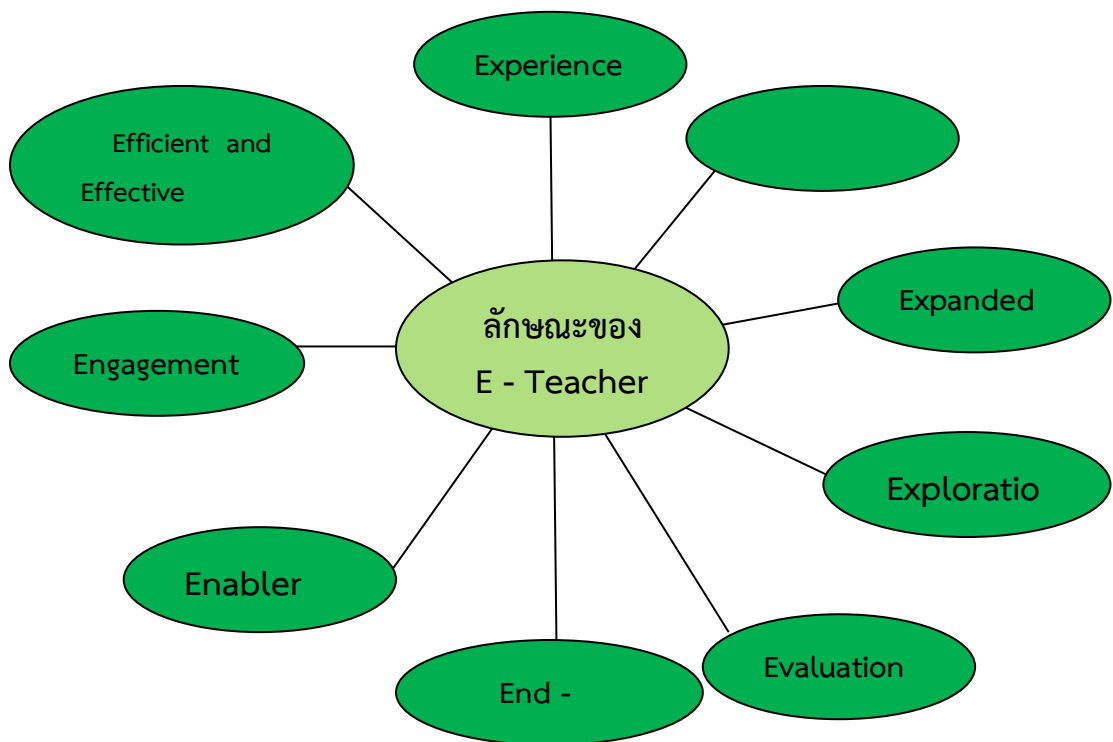
ดังนั้นสถานศึกษา รร.เหล่า สายวิทยาการและหน่วยจัดการศึกษาของ ทบ. ต้องมีการเตรียมความพร้อม ให้กับครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของตนเองให้พร้อมเป็นลำดับแรกในการเป็น e - teacher เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบ e-learning ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ก็คือครูเนยคอคอเล็กทรอนกส ทอาศยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาพัฒนาการจัดการเรียนรู

บทบาทของ e - teacher ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ครูทำหน้าที่ วางแผน ออกแบบ ดำเนินการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและ
จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ รวมทั้งจัดการประเมินผลอย่างชัดเจนได้มาตรฐาน

ส่วนที่ 2 ครูเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นสื่อในการ
จัดการเรียนรู้

ลักษณะของ e – teacher สรุปรูปได้ 9 ประการ ดังนี้

1. Experience ครูควรสร้างสรรค์และเรียนรู้การใช้เครื่องมือ/เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น Internet
2. Extended ครูควรค้นหาความรู้ตลอดเวลา มีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยเทคโนโลยี
3. Expanded ครูควรขยายผลความรู้ เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ชุมชนโดยรวม
4. Exploration ครูควรค้นคว้าและเลือกเนื้อหาสาระ เอกสารหลักฐานอ้างอิง ที่ทันสมัย เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
5. Evaluation ครูควรเป็นนักประเมินที่ดี มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินผล และให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียน เพราะไม่ใช่ทุกเทคโนโลยีจะใช้ได้กับการเรียนทุกรูปแบบ
6. End – User ครูควรเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลายและสามารถเป็นผู้ใช้ปลายทางที่ดี เช่น สามารถ Browse ไป Web Site ได้ เป็นต้น
7. Enabler ครูควรสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้ในการสร้างบทเรียน สื่อในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น
8. Engagement เป็นลักษณะครูที่ให้ความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ
9. Efficient and Effective ครูที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นผู้ผลิต ผู้กระจาย และผู้ใช้ความรู้ จาก e 8 ข้อข้างต้น

การปรับบทบาทและพัฒนาครูให้เป็น e – teacher อาจไม่ใช่เรื่องง่าย แต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

ดังนั้นการทำครูให้เป็น e - teacher ไม่จำเป็นต้องต้องหมายถึงครูคนเดียว แต่อาจเป็นการทำงานเป็นทีมระหว่างครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่อาศัยศักยภาพของแต่ละคนมาร่วมกันทำงาน โดยแต่ละคนในทีมเป็น e - teacher ทั้งนี้ เพียงแต่คนก็แสดงบทบาทในส่วนของตนเองที่แตกต่างกัน ทีมอาจจะประกอบไปด้วยสมาชิก 2 - 4 คน ก็เพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอนแบบ e - learning ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์ว่าในการจัดการเรียนการสอนครู อาจารย์ ขาดองค์ประกอบในเรื่องใดบ้าง เช่นขาดความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยี สถานศึกษาก็จำเป็นต้องเพิ่มเติมในส่วนนี้ มิใช่จัดการอบรม e - teacher ให้ครูแต่ละคนไปดำเนินการกันเอง

เอกสารอ้างอิง

" อีครู.". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: [http://www.academia.edu/4351116 / _e -Teachers _ 2546](http://www.academia.edu/4351116/_e-Teachers_2546)

" แก้วสำคัญสู่ E - Teacher ". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: [http://www.hu.ac.th/academic/ general article / e - teacher.html](http://www.hu.ac.th/academic/general_article / e - teacher.html)